

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 29.11.2017
COM(2017) 707 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

**Ένα ισορροπημένο σύστημα επιβολής των ΔΔΙ που ανταποκρίνεται στις σύγχρονες
κοινωνικές προκλήσεις**

{SWD(2017) 430 final}

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα αποτελεσματικά, καλοσχεδιασμένα και ισορροπημένα συστήματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΙ) αποτελούν βασικό μοχλό για την προώθηση των επενδύσεων στην καινοτομία και την ανάπτυξη. Τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) είναι ένα από τα κύρια μέσα με τα οποία οι εταιρείες, οι δημιουργοί και οι εφευρέτες επιτυγχάνουν αποδόσεις από τις επενδύσεις τους στη γνώση και τη δημιουργία. Σύμφωνα με μελέτες, εκτιμάται ότι οι τομείς που βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στα ΔΔΙ αντιπροσωπεύουν περίπου το 42 % του ΑΕΠ της ΕΕ (ύψους περίπου 5,7 τρις. EUR ετησίως), παράγουν το 38 % του συνόλου των θέσεων απασχόλησης¹ και συμβάλλουν έως και κατά 90 % στις εξαγωγές της ΕΕ².

Η ψηφιακή επανάσταση έχει δημιουργήσει πληθώρα νέων ευκαιριών. Χάρη στο διαδίκτυο, καινοτόμα αγαθά, τεχνολογία και δημιουργικό περιεχόμενο έχουν προσεγγίσει μια πολύ ευρύτερη βάση καταναλωτών, δίνοντας τη δυνατότητα σε όσους καινοτομούν και στους δημιουργούς να αποκτήσουν πρόσβαση σε νέες αγορές και νέο κοινό. Ωστόσο, η ψηφιακή επανάσταση εκθέτει το σύστημα ΔΙ της ΕΕ σε μεγαλύτερους κινδύνους. Το επιγραμμικό περιβάλλον παρέχει τη δυνατότητα πολύ ευρύτερης και ταχύτερης διάδοσης εμπορευμάτων και περιεχομένου που προσβάλλουν ΔΔΙ, και συχνά καθιστά δυσκολότερο για τους καταναλωτές να διακρίνουν τα εμπορεύματα και το περιεχόμενο που προσβάλλουν ΔΔΙ απ' αυτά που είναι γνήσια και νόμιμα. Επιπλέον, οι προσβολές ΔΔΙ μπορούν να κρυφτούν πίσω από ψεύτικες ταυτότητες και συχνά βρίσκονται εκτός της ΕΕ, σε έννομες τάξεις με ανεπαρκή συστήματα επιβολής της νομοθεσίας.

Όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα την **αύξηση των προσβολών ΔΔΙ σε παγκόσμιο επίπεδο**³. Σήμερα, τα εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης και τα πειρατικά εμπορεύματα αντιστοιχούν στο 2,5 % του παγκόσμιου εμπορίου. Η βιομηχανία της ΕΕ επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό: σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη⁴, το 5 % όλων των εισαγωγών στην ΕΕ αντιστοιχεί σε εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης και πειρατικά εμπορεύματα, ανερχόμενο κατά προσέγγιση σε 85 δισ. EUR παράνομου εμπορίου.

Οι προσβολές ΔΔΙ αποτελούν ιδιάζουσα απειλή για τομείς στους οποίους οι επιχειρήσεις της ΕΕ πρωτοπορούν παγκοσμίως, όπως οι κλάδοι της ένδυσης, των ειδών πολυτελείας και των φαρμακευτικών προϊόντων, και οδηγούν σε σημαντικές απώλειες εσόδων και θέσεων εργασίας στους εν λόγω κλάδους. Πρόσφατα, το Γραφείο διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) ανέλυσε την έκταση, την κλίμακα και τις επιπτώσεις των

¹ Λαμβάνοντας υπόψη τόσο την άμεση όσο και την έμμεση απασχόληση.

² EUIPO, «Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the European Union» («Κλάδοι που βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και οικονομικά αποτελέσματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση»), 2016.

³ Ωστόσο, υπάρχουν και ορισμένες θετικές εξελίξεις. Στον τομέα των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, για παράδειγμα, νέα επιχειρηματικά μοντέλα έχουν οδηγήσει στη μείωση των προσβολών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε ορισμένες αγορές (για περισσότερες πληροφορίες, βλ. <https://copia.is/library/the-carrot-or-the-stick/>). Η επιτυχής διάδοση των νόμιμων προσφορών εξαρτάται, φυσικά, και από τα αποτελεσματικά μέτρα επιβολής. Είναι πάγια θέση της Επιτροπής ότι η καταπολέμηση της πειρατείας στο διαδίκτυο θα πρέπει να συνδυάζεται με συμπληρωματικές δράσεις, που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη των νόμιμων προσφορών και εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες (βλ., για παράδειγμα, τις ανακοινώσεις της Επιτροπής «Σχέτικά με επιγραμμικό δημιουργικό περιεχόμενο στην ενιαία αγορά» [COM(2007) 0836 τελικό] και «Προς ένα σύγχρονο, πιο ευρωπαϊκό πλαίσιο για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας» [COM(2015) 626 final]).

⁴ ΟΟΣΑ/EUIPO, «Trade in Counterfeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact» («Εμπόριο προϊόντων παραποίησης/απομίμησης και πειρατικών προϊόντων: διερεύνηση των οικονομικών επιπτώσεων»), 2016.

προσβολών ΔΔΙ σε εννέα κλάδους⁵, εκτιμώντας τις συνολικές ζημιές στην ΕΕ στο ποσό των 48 δισ. EUR⁶. Αρνητικά επηρεάζονται και οι δημιουργικοί και πολιτιστικοί κλάδοι της Ευρώπης, όπως οι κλάδοι της μουσικής, των ταινιών, του λογισμικού και των βιβλίων⁷. Η ζημία που υφίστανται οι επιχειρήσεις εξαιτίας της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας έχει αρνητικές επιπτώσεις στις θέσεις εργασίας τις οποίες οι εν λόγω επιχειρήσεις παρέχουν στην ΕΕ, και έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια φορολογικών εσόδων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης⁸.

Παράλληλα, τα κέρδη από την παραποίηση/απομίμηση και την πειρατεία συχνά καταλήγουν σε εγκληματικές οργανώσεις. Οι οργανώσεις αυτές συνήθως δρουν εντός και εκτός της ΕΕ, χρησιμοποιούν νόμιμες αλλά και παράνομες μονάδες παραγωγής, διεισδύουν σε αλυσίδες εφοδιασμού, διαπράττουν εργασιακή εκμετάλλευση, δεν καταβάλλουν φόρους, νομιμοποιούν έσοδα από παράνομες δραστηριότητες και θέτουν τους καταναλωτές σε κίνδυνο⁹.

Το σχέδιο δράσης του 2014 για την επιβολή των ΔΔΙ¹⁰, σηματοδότησε τη μετατόπιση του κέντρου βάρους της πολιτικής της Επιτροπής σχετικά την επιβολή των ΔΔΙ προς μια

⁵ Καλλυντικά και είδη προσωπικής περιποίησης· ρούχα, αξεσουάρ και υποδήματα· αθλητικά προϊόντα· παιχνίδια (ηλεκτρονικά και μη)· τσάντες χειρός και αποσκευές· κοσμήματα και ρολόγια· ηχογραφημένη μουσική· κρασί και λοιπά ονοπνευματώδη· και φαρμακευτικά προϊόντα.

⁶ Σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον εξής σύνδεσμο: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/quantification-of-ipr-infringement>.

⁷ Βλ. για παράδειγμα BASCAP/INTA, «The Economic impact of counterfeiting and piracy» («Οι οικονομικές επιπτώσεις της απομίμησης/παραποίησης και της πειρατείας»), 2017, στον εξής σύνδεσμο: http://www.inta.org/Communications/Documents/2017_Frontier_Report.pdf. Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, η αξία της ψηφιακής πειρατείας ταινιών, μουσικής και λογισμικού παγκοσμίως εκτιμήθηκε σε 213 δισ. δολάρια ΗΠΑ το 2015. Βλ. επίσης EUIPO, «The Economic cost of IPR Infringement in the recorded Music industry» («Το οικονομικό κόστος της προσβολής ΔΔΙ στη βιομηχανία ηχογραφημένης μουσικής»), Μάιος 2016, στη διεύθυνση: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/resources/research-and-studies/ip_infringement/study7/Music_industry_en.pdf.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της εν λόγω μελέτης, το 2014, η βιομηχανία ηχογραφημένης μουσικής σημείωσε απώλειες ύψους περίπου 170 εκ. EUR σε έσοδα από πωλήσεις στην ΕΕ ως συνέπεια της κατανάλωσης ηχογραφημένης μουσικής από παράνομες πηγές. Βλ. επίσης μελέτες παρακολούθησης του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας του ΗΒ σχετικά με την έκταση της διαδικτυακής προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη (Μάιος 2016), εκτιμάται ότι το 15 % των χρηστών του διαδικτύου στο Ηνωμένο Βασίλειο ηλικίας άνω των 12 ετών κατανάλωσε τουλάχιστον ένα προϊόν επιγρμμικού περιεχομένου παρανόμως μεταξύ Μαρτίου και Μαΐου 2016 και το 5 % των ίδιων χρηστών κατανάλωσε μόνο παράνομο περιεχόμενο (η μελέτη είναι διαθέσιμη στον εξής σύνδεσμο:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/546223/OCI-tracker-6th-wave-March-May-2016.pdf).

⁸ Σύμφωνα με πρόσφατη ανάλυση του EUIPO (βλ. υποσημείωση 6), εκτιμάται ότι η άμεση και έμμεση απώλεια θέσεων εργασίας στους εννέα αυτούς κλάδους υπερβαίνει τις 786 000. Η απώλεια δημοσίων εσόδων στους ίδιους κλάδους ανέρχεται σε 14,4 δισ. EUR.

⁹ UNODC, «The Illicit Trafficking of Counterfeit Goods and Transnational Organized Crime» («Η παράνομη διακίνηση εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και διεθνικό οργανωμένο έγκλημα»), 2014, σύνδεσμος: https://www.unodc.org/documents/counterfeit/FocusSheet/Counterfeit_focussheet_EN_HIRES.pdf

Ευρωπαϊκό-EUIPO, «Situation report on counterfeiting in the EU» («Έκθεση σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση όσον αφορά την παραποίηση/απομίμηση στην ΕΕ»), 2015, σύνδεσμος:

<https://euipo.europa.eu/ohimportal/documents/11370/80606/2015+Situation+Report+on+Counterfeiting+in+the+EU> και UNICRI, «Illicit pesticides, Organized crime and supply chain integrity» («Παράνομα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, οργανωμένο έγκλημα και ακεραιότητα της αλυσίδας εφοδιασμού»), 2016, σύνδεσμος:

http://www.unicri.it/in_focus/files/The_problem_of_illicit_pesticides_low_res1.pdf

¹⁰ «Επιδίωξη ανανεωμένης συναίνεσης όσον αφορά την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά: Σχέδιο δράσης της ΕΕ», COM(2014)392, 1η Ιουλίου 2014. Βάσει του εν λόγω σχεδίου

προσέγγιση παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος («follow the money»), με σκοπό να αποκοπούν τα πρόσωπα που προσβάλλουν ΔΔΙ σε εμπορική κλίμακα από τις ροές εσόδων που καθιστούν τις δραστηριότητές τους αποδοτικές. Η καλύτερη επιβολή των ΔΔΙ συμβάλλει στις προτεραιότητες της Επιτροπής για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην ολοκλήρωση και την ενίσχυση της ενιαίας αγοράς και τον περιορισμό του κατακερματισμού μεταξύ των κρατών μελών. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή ανακοίνωσε στη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά¹¹ και τη στρατηγική για την ενιαία αγορά¹² ότι η Ευρώπη χρειάζεται να κάνει περισσότερα για να διασφαλίσει ότι η επιβολή των ΔΔΙ θα γίνει πραγματικότητα –στο ψηφιακό περιβάλλον– υποστηρίζοντας την προσέγγιση παρακολούθησης της διαδρομής του χρήματος και δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

Σε συνέχεια πρόσφατων πρωτοβουλιών για τη βελτίωση του πλαισίου για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας¹³, η Επιτροπή παρουσιάζει μια **συνολική δέσμη μέτρων για την περαιτέρω βελτίωση της εφαρμογής και της επιβολής των ΔΔΙ στα κράτη μέλη της ΕΕ, στα σύνορά μας και διεθνώς**¹⁴. Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην εν λόγω δέσμη παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση, καθώς επίσης και στα εξής έγγραφα:

- μια ανακοίνωση η οποία περιέχει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΟΕΔΔΙ)¹⁵, και η οποία συνοδεύεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που περιέχει αξιολόγηση της ΟΕΔΔΙ·
- μια ανακοίνωση σχετικά με τα ουσιώδη για την τυποποίηση διπλώματα ευρεσιτεχνίας·
- ένα έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για την αξιολόγηση του μνημονίου συμφωνίας για την πώληση εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης μέσω του διαδικτύου.

Η παρούσα ανακοίνωση περιέχει ένα πλαίσιο για όλες αυτές τις ενέργειες σχετικά με την επιβολή των ΔΔΙ και αποτελείται από τέσσερα κύρια μέρη, τα οποία περιέχουν:

- 1) μέτρα τα οποία διευκολύνουν τα ενδιαφερόμενα ως προς τα ΔΔΙ μέρη να επωφεληθούν από ένα πιο ομοιογενές, δίκαιο και αποτελεσματικό σύστημα **δικαστικής επιβολής** στην ΕΕ. Παράλληλα με τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ΟΕΔΔΙ, τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν δράσεις και συστάσεις για την περαιτέρω ενίσχυση των ικανοτήτων και της προβλεψιμότητας της δικαιοσύνης στην ΕΕ·
- 2) δράσεις υποστήριξης **πρωτοβουλιών της βιομηχανίας για την καταπολέμηση των προσβολών ΔΔΙ**, όπως οικειοθελείς συμφωνίες με ενδιαμέσους και βήματα για την καλύτερη προστασία των αλυσίδων εφοδιασμού από την παραποίηση/απομίμηση·

δράσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να διενεργήσει λεπτομερή αξιολόγηση του ισχύοντος νομικού πλαισίου, βλ. ψήφισμα της 9ης Ιουνίου 2015.

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρώπης», COM(2015)0192, 6 Μαΐου 2015.

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής «Αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς: περισσότερες ευκαιρίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις», COM (2015)550, 28 Οκτωβρίου 2015.

¹³ Βλ. ιδίως «Προώθηση δίκαιης, αποτελεσματικής και ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής οικονομίας βασισμένης στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας εντός της ψηφιακής ενιαίας αγοράς», COM(2016)592, 14 Σεπτεμβρίου 2016, και πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στην ψηφιακή ενιαία αγορά της 14ης Σεπτεμβρίου 2017.

¹⁴ Το παράρτημα περιέχει επισκόπηση των βασικών δράσεων.

¹⁵ Οδηγία 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΕΕ L 157 της 30.4.2004, σ. 45).

- 3) πρωτοβουλίες ενίσχυσης των ικανοτήτων των τελωνειακών και άλλων αρχών ως προς την επιβολή των ΔΔΙ·
- 4) μέτρα για την ενίσχυση των προσπαθειών καταπολέμησης των προσβολών ΔΔΙ σε παγκόσμιο επίπεδο, με την προώθηση βέλτιστων πρακτικών και την αναβάθμιση της συνεργασίας με τρίτες χώρες.

Ενώ είναι σαφής η ανάγκη ενίσχυσης των ενεργειών για την αντιμετώπιση των προσβολών ΔΔΙ, η ΕΕ θα πρέπει ταυτόχρονα να διαθέτει πολιτικές που διασφαλίζουν ότι ο **σεβασμός των ΔΔΙ συμβαδίζει** με την ανάγκη της **ομαλής ανάπτυξης νέων και καινοτόμων τεχνολογιών**. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία όταν οι τεχνολογίες αυτές ενσωματώνονται σε πρότυπα. Στον σημερινό, ταχέως μεταβαλλόμενο και διασυνδεδεμένο κόσμο, ευρέως διαδεδομένα πρότυπα που βασίζονται σε τεχνολογίες οι οποίες προστατεύονται από ΔΔΙ — γνωστά και ως ουσιώδη για την τυποποίηση διπλώματα ευρεσιτεχνίας (SEP)— είναι απαραίτητα για τη διαλειτουργικότητα και για την αποτελεσματική διάδοση του διαδικτύου των πραγμάτων. Απαιτείται, ως εκ τούτου, ένα ισορροπημένο, αποτελεσματικό και βιώσιμο πλαίσιο για τα ουσιώδη για την τυποποίηση διπλώματα ευρεσιτεχνίας ώστε να διασφαλιστεί η δίκαιη πρόσβαση σε τυποποιημένες τεχνολογίες, ενώ παράλληλα θα εξασφαλίζεται ότι οι δικαιούχοι των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ανταμείβονται για τις επενδύσεις τους στην έρευνα, την ανάπτυξη και την τυποποίηση, και ως εκ τούτου ότι έχουν κίνητρο να προσφέρουν τις καλύτερες τεχνολογίες που διαθέτουν προς συμπερίληψή τους στα πρότυπα.

Για τον λόγο αυτό, μια **χωριστή ανακοίνωση παρουσιάζει ένα πλαίσιο για τα ουσιώδη για την τυποποίηση διπλώματα ευρεσιτεχνίας**. Παρέχει καθοδήγηση και συστάσεις σχετικά με το πώς θα καταστεί το σύστημα κατάθεσης περισσότερο διαφανές και αποτελεσματικό, διευκρινίζει ορισμένες βασικές αρχές ως προς τις δίκαιες, εύλογες, και μη εισάγουσες διακρίσεις πρακτικές (προσέγγιση «FRAND»), και παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο διασφάλισης αποτελεσματικής επιβολής, με ταυτόχρονη μείωση των πιθανοτήτων καταχρηστικών προσφυγών στη δικαιοσύνη. Η μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με τα σημεία αυτά θα συμβάλει στο να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ μπορεί να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια τεχνολογική καινοτομία, διευκολύνοντας παράλληλα την αποτελεσματική ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών στην ΕΕ, όπως το διαδίκτυο των πραγμάτων και η τεχνολογία 5G, οι οποίες αποτελούν τα θεμέλια της ψηφιακής ενιαίας αγοράς.

II. ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΟ ΚΑΙ ΠΙΟ ΠΡΟΒΛΕΨΙΜΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας¹⁶, η Επιτροπή ολοκλήρωσε μια συνολική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της ΟΕΔΔΙ. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι χάρη στην οδηγία δημιουργήθηκε ένα κοινό νομικό πλαίσιο, εντός του οποίου χρησιμοποιούνται τα ίδια εργαλεία στα πολιτικά δικαστήρια σε όλη την ΕΕ, και ως εκ τούτου εξασφαλίζεται γενικά υψηλό επίπεδο προστασίας στην εσωτερική αγορά. Η ΟΕΔΔΙ έχει συμβάλει επίσης στη δημιουργία πανευρωπαϊκών στρατηγικών επιβολής για τις εταιρείες και έχει ενθαρρύνει τους δικαστές και τους νομικούς να ανταλλάσσουν εμπειρίες σχετικά με τις διαφορές που φτάνουν στα δικαστήρια. Επιπλέον, η αξιολόγηση έδειξε ότι η ΟΕΔΔΙ έχει αποδειχθεί οικονομικά αποδοτική, συνεκτική με τις άλλες παρεμβάσεις της ΕΕ με παρόμοιους στόχους και έχει δημιουργήσει προστιθέμενη αξία σε επίπεδο ΕΕ. Συνεπώς, η

¹⁶ Οι κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας καθορίζουν τις αρχές που τηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά τη διαχείριση και την αξιολόγηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Βλ. https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_el.

αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ΟΕΔΔΙ εξακολουθεί να είναι κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Ωστόσο, η αξιολόγηση διαπίστωσε επίσης **διαφορές στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται στην πράξη ορισμένες διατάξεις της ΟΕΔΔΙ** (για παράδειγμα, για τα ασφαλιστικά μέτρα και τις απαγορευτικές διατάξεις δικαστηρίου, τις αποζημιώσεις και τα δικαστικά έξοδα). Οι διαφορές αυτές πηγάζουν συχνά από αβεβαιότητα και αποκλίσεις απόψεις ως προς τον τρόπο ερμηνείας των διατάξεων, ιδίως εξαιτίας των προκλήσεων που συνδέονται με το νέο ψηφιακό περιβάλλον. Ενδέχεται επίσης να οφείλονται στον χαρακτήρα ελάχιστης εναρμόνισης της ΟΕΔΔΙ. Κατά πάσα πιθανότητα, οι αποκλίσεις απορρέουν κυρίως από το γεγονός ότι η ΟΕΔΔΙ εφαρμόζεται εντός ενός πλαισίου πολύ διαφορετικών εθνικών συστημάτων αστικοδικαϊκής επιβολής και δικαστικών παραδόσεων. Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με τον τόπο στον οποίο κινείται η δικαστική διαδικασία, τόσο ως προς την ουσία όσο και ως προς την αποδοτικότητα ή την αποτελεσματικότητα. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα έλλειψης προβλεψιμότητας και να καταστήσει δύσκολη την επιβολή, ιδίως σε διασυνοριακό πλαίσιο.

Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης για την αξιολόγηση της ΟΕΔΔΙ¹⁷ επιβεβαιώνουν τα συμπεράσματα αυτά. Ενώ τα περισσότερα ενδιαφερόμενα μέρη πιστεύουν ότι οι υφιστάμενοι κανόνες πράγματι συνέβαλαν στην προστασία των ΔΔΙ και στην πρόληψη των προσβολών ΔΔΙ, πολλά ζήτησαν περισσότερη σαφήνεια σχετικά με τον δέοντα τρόπο εφαρμογής της ΟΕΔΔΙ στην πράξη. Ιδίως οι δικαιούχοι και οι ενδιάμεσοι θεωρούν ότι τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης της ΟΕΔΔΙ δεν εφαρμόζονται με συνέπεια σε όλα τα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να υπάρχουν διαφορετικά επίπεδα προστασίας εντός της ΕΕ. Παρόλο που ο σεβασμός της διανοητικής ιδιοκτησίας αποτελεί ο ίδιος θεμελιώδες δικαίωμα¹⁸, οι πολίτες εξέφρασαν από τη μεριά τους ανησυχίες σχετικά με τον σεβασμό των δικών τους θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο διαδικασιών επιβολής ΔΔΙ.

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ΟΕΔΔΙ

Προκειμένου να διασφαλιστεί μια πιο συνεπής και αποτελεσματική εφαρμογή της ΟΕΔΔΙ, η Επιτροπή εκδίδει, με ξεχωριστή ανακοίνωση, **κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των μέτρων, των διαδικασιών και των μέτρων αποκατάστασης που προβλέπει η ΟΕΔΔΙ**¹⁹. Με βάση τη νομολογία του Δικαστηρίου και τις διαθέσιμες βέλτιστες πρακτικές, οι κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάζουν τις απόψεις της Επιτροπής σχετικά με τις διατάξεις της ΟΕΔΔΙ οι οποίες έχουν παρουσιάσει προβλήματα ερμηνείας. Αντικατοπτρίζει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και της δημόσιας διαβούλευσης και εστιάζεται σε βασικές πτυχές της ΟΕΔΔΙ, ιδίως τις εξής:

- το πεδίο εφαρμογής της·
- το νόημα της απαίτησης ότι τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης πρέπει να είναι, μεταξύ άλλων, «θεμιτά και δίκαια»·
- τους κανόνες σχετικά με τα αποδεικτικά στοιχεία, το δικαίωμα ενημέρωσης, το δικαίωμα προσωρινών και συντηρητικών μέτρων, και τις απαγορευτικές διατάξεις·

¹⁷ Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης είναι διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής στην εξής διεύθυνση: http://ec.europa.eu/growth/content/have-your-say-enforcement-intellectual-property-rights-0_el

¹⁸ Βλέπε άρθρο 17 παράγραφος 2 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

¹⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με ορισμένες πτυχές της οδηγίας 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, COM(2017)708».

- την αποκατάσταση της ζημίας (αποζημίωση)· και
- την καταβολή των δικαστικών εξόδων.

Το έγγραφο περιέχει επίσης κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των μέτρων της ΟΕΔΔΙ με τρόπο που να διασφαλίζει ότι επιτυγχάνεται δίκαιη ισορροπία μεταξύ των διαφορετικών, συγκρουόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων τα οποία ενδέχεται να θίγονται στο πλαίσιο διαφοράς που αφορά διανοητική ιδιοκτησία και που, παράλληλα, να αποτρέπει τα δυσανάλογα αποτελέσματα και τις καταχρηστικές προσφυγές στη δικαιοσύνη.

Οι διαφορές που αφορούν διανοητική ιδιοκτησία, ιδίως στην ψηφιακή εποχή, ενδέχεται να εξετάζονται ταυτόχρονα σε διάφορα κράτη μέλη. Για παράδειγμα, οι δικαιούχοι δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που επιδιώκουν την καταπολέμηση παράνομου επιγραμμικού περιεχομένου ενδέχεται συχνά να είναι αναγκασμένοι να προσφύγουν ταυτόχρονα στα δικαστήρια πολλών κρατών μελών για την ίδια προσβολή. Η υποβολή αίτησης για τη λήψη του ίδιου μέτρου αποκατάστασης για την ίδια προσβολή σε περισσότερες από μία έννομες τάξεις γενικά συνεπάγεται σημαντικό κόστος και χρονοβόρες διαδικασίες, ιδίως όταν δεν υπάρχει ενιαίος ενωσιακός τίτλος διανοητικής ιδιοκτησίας και όταν, λόγω διαφορών μεταξύ των ουσιαστικών δικαίων, η εφαρμογή εξαιρέσεων και προθεσμιών παραγραφής ενδέχεται να διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών. Ενώ δεν αντιμετωπίζουν και δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν όλες τις σχετικές προκλήσεις²⁰, συμβάλλοντας σε μια πιο συνεκτική ερμηνεία και εφαρμογή της ΟΕΔΔΙ, οι κατευθυντήριες γραμμές θα διευκολύνουν τους δικαιούχους στην κίνηση **διασυνοριακών ένδικων διαδικασιών**.

Οι κατευθυντήριες γραμμές δεν θίγουν τη δυνατότητα της Επιτροπής να λάβει οποιαδήποτε μέτρα επιβολής σύμφωνα με το άρθρο 258 της ΣΛΕΕ τα οποία θα συνάδουν προς την ερμηνεία που περιέχεται στις κατευθυντήριες γραμμές.

Οι ρόλοι και οι ευθύνες των **ενδιαμέσων**, ιδίως των ενδιαμέσων που δραστηριοποιούνται στο διαδίκτυο, αναδείχθηκαν ως σημαντικό ζήτημα που προβληματίζει τα ενδιαφερόμενα μέρη, τόσο κατά την αξιολόγηση όσο και κατά τη δημόσια διαβούλευση. Όπως αποσαφηνίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές, η δυνατότητα έκδοσης απαγορευτικής διάταξης σε βάρος ενδιαμέσου βάσει της ΟΕΔΔΙ δεν εξαρτάται από την ευθύνη του ενδιαμέσου για την (εικαζόμενη) υπό εξέταση προσβολή²¹. Στην πραγματικότητα, η οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο²² ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες απαλλάσσονται από την ευθύνη ορισμένοι ενδιάμεσοι που δραστηριοποιούνται στο διαδίκτυο. Ενώ στην ανακοίνωσή της του 2016 σχετικά με τις επιγραμμικές πλατφόρμες²³ η Επιτροπή θεώρησε ότι το πλαίσιο που παρέχεται από την εν λόγω οδηγία εξακολουθεί να είναι κατάλληλο για τον σκοπό του, πρόσφατα εξέδωσε συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές²⁴ σχεδιασμένες έτσι ώστε να συνδυάζουν τον εντοπισμό και την αφαίρεση, γρήγορα και αποτελεσματικά, παράνομου επιγραμμικού

²⁰ Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 11 της ΟΕΔΔΙ, η εν λόγω οδηγία δεν αποσκοπεί στο να θεσπίσει εναρμονισμένους κανόνες στους τομείς της δικαστικής συνεργασίας, της δικαιοδοσίας ή της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ούτε ασχολείται με το εφαρμοστέο δίκαιο, καθώς υπάρχουν άλλες ενωσιακές πράξεις που διέπουν τα θέματα αυτά σε γενικό επίπεδο και εφαρμόζονται, κατ' αρχήν, και στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας.

²¹ Βλ. τμήμα IV.1 των κατευθυντήριων γραμμών.

²² Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 178 της 17.7.2000 σ. 1).

²³ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Επιγραμμικές πλατφόρμες και ψηφιακή ενιαία αγορά – Ευκαιρίες και προκλήσεις για την Ευρώπη», COM(2016) 288, της 25ης Μαΐου 2016.

²⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Αντιμετώπιση του παράνομου επιγραμμικού περιεχομένου – Προς την ενίσχυση της ευθύνης των επιγραμμικών πλατφορμών», COM(2017), 555 της 28ης Σεπτεμβρίου 2017.

περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένου του περιεχομένου που προσβάλλει ΔΔΙ, με τις απαραίτητες νομικές διασφαλίσεις, για παράδειγμα μέσω των λεγόμενων διαδικασιών αναγγελίας και δράσης. Η πρότασή της οδηγίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στην ψηφιακή ενιαία αγορά προβλέπει επίσης ορισμένα ειδικά εργαλεία και μηχανισμούς για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και προτείνει, ιδίως, τη λήψη από ορισμένους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου κατάλληλων μέτρων για την αποτροπή, σε συνεργασία με τους δικαιούχους, της διάθεσης περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας χωρίς τη συγκατάθεση των εν λόγω δικαιούχων.

Οικοδόμηση μιας ισχυρότερης «κοινότητας με γνώση ως προς την επιβολή των ΔΔΙ»: βελτίωση της δικαστικής επιβολής στην ΕΕ

Η αξιολόγηση έδειξε ότι πολλοί δικαιούχοι ανέφεραν ότι αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, τις χρονοβόρες και δαπανηρές διαδικασίες και τα αβέβαια αποτελέσματα. Έφερε επίσης στο φως μια αντίληψη έλλειψης διαφάνειας και προβλεψιμότητας ως προς τον τρόπο διαχείρισης των δικαστικών διαδικασιών και τα (ενδεχόμενα) αποτελέσματά τους. Συνολικά, φαίνεται ότι παράγοντες όπως οι διαφορές στις εθνικές αστικοδικαικές παραδόσεις και δικαστικές πρακτικές εξακολουθούν να αποτελούν τροχοπέδη για τη δημιουργία ενός προβλέψιμου και συνεκτικού συστήματος επιβολής των ΔΔΙ στην ΕΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, επιπροσθέτως της παροχής καθοδήγησης ως προς την ΟΕΔΔΙ, η Επιτροπή **καλεί τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την παροχή αποτελεσματικής και προβλέψιμης αστικοδικαικής έννομης προστασίας** κατά προσβολών ΔΔΙ στην ΕΕ σύμφωνα με την ΟΕΔΔΙ, και είναι έτοιμη να στηρίξει αυτές τις προσπάθειες. Στην πραγματικότητα, η αύξηση της διαφάνειας και της προβλεψιμότητας θα ήταν ιδιαίτερα επωφελής, ιδίως για τις ΜΜΕ. Θα διευκόλυνε γι' αυτές την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και θα συνέβαλε στην προώθηση προσιτών ασφαλιστικών προγραμμάτων για την περίπτωση δικαστικών διαφορών σε σχέση με ΔΔΙ²⁵.

Σε πρώτο στάδιο, η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη συμπλήρωση των ως άνω κατευθυντήριων γραμμών, όπου απαιτείται και είναι σκόπιμο, με **περαιτέρω, πιο στοχευμένες κατευθυντήριες γραμμές**, με σκοπό τη στήριξη της ομοιογενούς και αποτελεσματικής επιβολής των ΔΔΙ στην ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, σε συνεργασία με εθνικούς εμπειρογνώμονες, συμπεριλαμβανομένων δικαστών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, θα προσδιορίσει ορισμένα συγκεκριμένα ζητήματα και τομείς που παρουσιάζουν προβλήματα και όπου θα ήταν χρήσιμες περαιτέρω ειδικές κατευθυντήριες γραμμές, βασισμένες σε εμπειρίες βέλτιστων πρακτικών. Στο πλαίσιο αυτό, συγκεκριμένο ζήτημα θα μπορούσε να αποτελέσει ο προσδιορισμός της αποζημίωσης και των αποδεικτικών στοιχείων που απαιτούνται για την αποκατάσταση της βλάβης που προκλήθηκε από προσβολές ΔΔΙ.

Η Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύσει στο διαδίκτυο όλες τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την επιβολή των ΔΔΙ, μεταξύ άλλων μέσω της δικτυακής πύλης «Η Ευρώπη σου»²⁶, έτσι ώστε να καταστούν διαθέσιμες πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τη δικαστική

²⁵ Όπως ανακοινώθηκε στην πρωτοβουλία για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις [βλ. «Putting intellectual property at the service of SMEs to foster innovation and growth» (Θέση της διανοητικής ιδιοκτησίας στην υπηρεσία των ΜΜΕ για την προώθηση της καινοτομίας και της ανάπτυξης), SWD(2016) 373, της 22ας Νοεμβρίου 2016], η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για την ενίσχυση της προώθησης των εν λόγω ασφαλιστικών προγραμμάτων στην Ευρώπη, ιδίως με σκοπό την παροχή βοήθειας προς τις ΜΜΕ.

²⁶ www.youreuropa.be

επιβολή των ΔΔΙ στην ΕΕ, όχι μόνο για τους δικαστές και τους επαγγελματίες νομικούς αλλά για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Περαιτέρω, όπως έδειξε η αξιολόγηση της ΟΕΔΔΙ, η **εξειδίκευση των δικαστών στα ΔΔΙ και ιδίως στην επιβολή τους** είναι πολύ σημαντική για την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των μέτρων, των διαδικασιών και των μέτρων αποκατάστασης της ΟΕΔΔΙ. Η εξειδίκευση αυτή μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη, ιδίως γρηγορότερες, αποτελεσματικότερες και συνεπέστερες αποφάσεις, με αποτέλεσμα μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν την εν λόγω εξειδίκευση.

Ακόμα ένα στοιχείο για την επιβολή των ΔΔΙ με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και συνέπεια στην ΕΕ είναι η διαθεσιμότητα **εκπαίδευσης για τους δικαστές και η ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών**. Προκειμένου να στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών στον τομέα αυτό, η Επιτροπή θα εντείνει τη συνεργασία της με το Παρατηρητήριο, με σκοπό την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος που θα αποτελείται από σεμινάρια και κύκλους κατάρτισης απευθυνόμενα προς τους δικαστές. Αυτό θα πρέπει να ενθαρρύνει τις πρακτικές δικτύωσης και μάθησης μεταξύ των δικαστών που ασχολούνται με προσβολές ΔΔΙ. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν προβλεφθεί τρία ειδικά σεμινάρια για το 2018.

Τέλος, η **διαφάνεια** των αποφάσεων σχετικά με την επιβολή των ΔΔΙ είναι ουσιώδης προϋπόθεση για την ανταλλαγή γνώσεων σε όλη την ενιαία αγορά, για την αύξηση της προβλεψιμότητας και για τον διασυνοριακό διάλογο μεταξύ των επαγγελματιών που ειδικεύονται στη διανοητική ιδιοκτησία. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, μόνο λίγα κράτη μέλη έχουν δημοσιεύσει νομολογία που αφορά τη διανοητική ιδιοκτησία σε ειδικούς ιστότοπους και οι κανόνες σχετικά με τη διαθεσιμότητα και τη δημοσίευση τέτοιας νομολογίας παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να **δημοσιεύουν συστηματικά** τις δικαστικές αποφάσεις σε υποθέσεις που αφορούν προσβολές ΔΔΙ, τουλάχιστον από δικαστήρια δευτέρου βαθμού και άνω²⁷. Από την πλευρά της, η Επιτροπή, από κοινού με το EUIPO και το Παρατηρητήριο, θα εντείνει τις εργασίες που αφορούν τη **νομολογιακή βάση δεδομένων** την οποία έθεσε σε λειτουργία το EUIPO, με σκοπό να γίνει όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη και φιλική προς τον χρήστη.

Εκτός από τα αποτελεσματικότερα συστήματα δικαστικής επιβολής, θα πρέπει επίσης να εξεταστεί η ανάπτυξη περαιτέρω εργαλείων **εναλλακτικής επίλυσης διαφορών**. Η χρήση λύσεων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης και της διαιτησίας μπορεί να χρησιμεύσει ως εναλλακτική επιλογή για την επιβολή των ΔΔΙ. Ενώ εξακολουθεί να χρησιμοποιείται σπάνια για τη διευθέτηση διαφορών ΔΔΙ, η εναλλακτική επίλυση διαφορών έχει τα πλεονεκτήματά της (για παράδειγμα, οι διασυνοριακές διαφορές μπορούν να επιλύονται ευκολότερα, ενώ, επιπλέον, η εναλλακτική επίλυση διαφορών μπορεί να είναι ταχύτερη και λιγότερο δαπανηρή από τη δικαστική οδό). Επί του παρόντος, η Επιτροπή, σε συνεργασία με το EUIPO, χαρτογραφεί τα υφιστάμενα εργαλεία εναλλακτικής επίλυσης διαφορών και εξετάζει το ενδεχόμενο σύστασης στο πλαίσιο του EUIPO ενός κέντρου διαμεσολάβησης το οποίο θα ασχολείται με ζητήματα σημάτων, σχεδίων και υποδειγμάτων. Σκοπεύει επίσης να συνεργαστεί με το υπό σύσταση Ενιαίο Δικαστήριο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας για την ανάπτυξη της διαμεσολάβησης και της διαιτησίας σε υποθέσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Αυτό αναμένεται να συμβάλει στην ανάπτυξη ενός

²⁷ Αυτό θα πρέπει να γίνει σε συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Παράλληλα, τα κράτη μέλη πρέπει να συμμορφώνονται με το άρθρο 15 της ΟΕΔΔΙ, το οποίο δίνει τη δυνατότητα στις δικαστικές αρχές να διατάσσουν τη δημοσίευση δικαστικών αποφάσεων, κατόπιν αίτησης του προσφεύγοντος και με δαπάνη του παραβάτη.

ενωσιακού δικτύου διαμεσολάβησης και διαιτησίας για τη διανοητική ιδιοκτησία, όπως ανακοινώθηκε στην πρωτοβουλία για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις²⁸.

Με στόχο την περαιτέρω βελτίωση του συστήματος δικαστικής επιβολής στην ΕΕ, η Επιτροπή:

- παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή βασικών διατάξεων της οδηγίας σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΟΕΔΔΙ)·
- θα συνεργαστεί με εθνικούς εμπειρογνώμονες και δικαστές των κρατών μελών για περαιτέρω, πιο στοχευμένες κατευθυντήριες γραμμές, με σκοπό την παροχή πιο λεπτομερούς και πρακτικής καθοδήγησης σχετικά με συγκεκριμένα ζητήματα της ΟΕΔΔΙ, βάσει εμπειρίας από βέλτιστες πρακτικές·
- θα αναρτήσει τις ως άνω κατευθυντήριες γραμμές και βέλτιστες πρακτικές στο διαδίκτυο, μεταξύ άλλων και στη δικτυακή πύλη «Η Ευρώπη σου»·
- καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν την εξειδίκευση των δικαστών σε ζητήματα ΔΔΙ και επιβολής ΔΔΙ και να δημοσιεύουν συστηματικά τις αποφάσεις που εκδίδονται σε υποθέσεις επιβολής ΔΔΙ·
- σε συνεργασία με το EUIPO, θα προβεί σε περαιτέρω ενέργειες για να διευκολύνει τη διάδοση της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών σε διαφορές ΔΔΙ, συμπεριλαμβανομένης της χαρτογράφησης των υφιστάμενων εργαλείων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών και της εξέτασης του ενδεχόμενου σύστασης κέντρου διαμεσολάβησης στο EUIPO.

III. ΕΝΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΒΟΛΩΝ ΔΔΙ

Η καταπολέμηση των προσβολών ΔΔΙ θα πρέπει να αποτελεί κοινή προσπάθεια στην οποία θα συμμετέχουν όλοι οι φορείς, τόσο οι δημόσιοι όσο και οι ιδιωτικοί, και στην οποία θα αξιοποιούνται όχι μόνο οι δυνατότητες δικαστικής επιβολής αλλά όλα τα δυνατά εργαλεία. Εδώ και κάποια χρόνια, η Επιτροπή συνεργάζεται με τη βιομηχανία με σκοπό τη στήριξη και την προώθηση δράσεων της βιομηχανίας κατά των προσβολών ΔΔΙ. Στόχος είναι να ενθαρρύνονται όλα τα μέρη τα οποία ενδεχομένως συμμετέχουν στην ανάπτυξη και σε συναλλαγές που σχετίζονται με προϊόντα ή περιεχόμενο που προσβάλλουν ΔΔΙ, μεταξύ άλλων προμηθευτές, διαφημιστικές εταιρείες, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, καθώς και οι ίδιοι οι δικαιούχοι, να δείχνουν τη **δέουσα επιμέλεια**. Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί, μπορούν και πρέπει να γίνουν περισσότερα για να διακοπεί η διάδοση εμπορευμάτων και πρακτικών που προσβάλλουν ΔΔΙ.

Πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων των οικειοθελών συμφωνιών

Η Επιτροπή ενθαρρύνει την ενίσχυση του διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη για την προώθηση της αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ των κλαδικών εταίρων για την καταπολέμηση των προσβολών ΔΔΙ και τη διάδοση των βέλτιστων κλαδικών πρωτοβουλιών. Ένα πρώτο μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ δικαιούχων και διαδικτυακών πλατφορμών συνήφθη το 2011 και επικαιροποιήθηκε το 2016²⁹. Το μνημόνιο αυτό προβλέπει μια προσέγγιση

²⁸ Βλ. υποσημείωση 26.

²⁹ Μνημόνιο συμφωνίας για την πώληση εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης μέσω του διαδικτύου, της 21ης Ιουνίου 2016, το οποίο είναι διαθέσιμο στον εξής σύνδεσμο:

συνεργασίας για την καταπολέμηση της πώλησης εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης. Σε συνέχειά του, μπορούν να επισημανθούν δύο περαιτέρω εξελίξεις:

Πρώτον, στο πλαίσιο αυτού του πρώτου μνημονίου συμφωνίας για την παραποίηση/απομίμηση, δημιουργήθηκαν **βασικοί δείκτες επιδόσεων** με σκοπό την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της οικειοθελούς συμφωνίας και τον εντοπισμό τυχόν τομέων στους οποίους χωρεί περαιτέρω βελτίωση. Τα αποτελέσματα του πρώτου κύκλου παρακολούθησης σύμφωνα με τους εν λόγω βασικούς δείκτες επιδόσεων δείχνουν ότι **το μνημόνιο συμφωνίας είναι αποτελεσματικό και έχει ήδη παραγάγει σημαντικά αποτελέσματα**. Δείχνουν ότι η οικειοθελής συνεργασία μπορεί να συμβάλει σημαντικά στον περιορισμό της επιγραμμικής παραποίησης/απομίμησης και να προσφέρει αποτελεσματικές λύσεις. Από τη θέση σε ισχύ του μνημονίου συμφωνίας, έχει αφαιρεθεί από διαδικτυακές πλατφόρμες σημαντικός αριθμός προσφορών εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης, ιδίως σε συνέχεια περισσότερο προορατικών και προληπτικών μέτρων. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα εμπορεύματα που προσβάλλουν ΔΔΙ βρίσκουν ολοένα και συχνότερα τον δρόμο προς την ενιαία αγορά, η Επιτροπή ενθαρρύνει όλα τα συμβαλλόμενα και τα προσχωρούντα μέρη να εντείνουν τις προσπάθειές τους³⁰.

Δεύτερον, υπό την αιγίδα της Επιτροπής, τα ενδιαφερόμενα μέρη βρίσκονται στο στάδιο ολοκλήρωσης των εργασιών τους με σκοπό τη σύνταξη νέου **μνημονίου συμφωνίας με σκοπό τη διακοπή της διαφήμισης σε ιστότοπους που προσβάλλουν ΔΔΙ**. Τα έσοδα από τις διαφημίσεις αποτελούν σημαντική ροή εισόδων για τους εν λόγω ιστότοπους και τα συμφωνηθέντα μέτρα θα πρέπει να συμβάλουν στη διακοπή αυτής της σημαντικής στήριξης προς τους προσβάλλοντες ΔΔΙ. Η παρουσία διαφημίσεων για γνωστές εμπορικές επωνυμίες και γνωστές υπηρεσίες πληρωμών σε ιστότοπους που προσβάλλουν ΔΔΙ μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να θεωρήσουν οι καταναλωτές ότι ο ιστότοπος τον οποίο επισκέπτονται παρέχει νόμιμη πρόσβαση σε περιεχόμενο, εμπορεύματα ή υπηρεσίες, ενώ στην πραγματικότητα κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει. Αυτό μπορεί να προκαλέσει σύγχυση στους καταναλωτές, να υποσκάψει την εμπιστοσύνη τους και, ως εκ τούτου, να προκαλέσει βλάβη στην αξία της εμπορικής επωνυμίας.

Βρίσκονται επίσης σε εξέλιξη εργασίες για μνημόνιο συμφωνίας για τους **κλάδους των μεταφορών και της ναυτιλίας**. Το μνημόνιο αυτό αποσκοπεί στο να αποτρέπεται η χρήση των υπηρεσιών τους από παραποιητές/απομιμητές εμπορικής κλίμακας για τη διοχέτευση πλαστών προϊόντων στην ΕΕ. Ένα ακόμα μνημόνιο συμφωνίας αναμένεται ότι θα καλύπτει τους παρόχους **υπηρεσιών πληρωμών**, οι οποίες είναι συχνά ζωτικής σημασίας για διαδικτυακές προσφορές που προσβάλλουν ΔΔΙ.

Η Επιτροπή στηρίζει την περαιτέρω ανάπτυξη των εν λόγω εθελοντικών συμφωνιών, ιδίως σε επιγραμμικό περιβάλλον, και θα επιδιώξει να διασφαλίσει ότι όλα τα συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν με επιμέλεια και με πλήρη σεβασμό του ενωσιακού δικαίου γενικότερα και των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ ειδικότερα. Θα επιδιώξει επίσης να διασφαλίσει ότι θα επιτευχθεί η σωστή ισορροπία μεταξύ των διαφορετικών συμφερόντων των εμπλεκόμενων

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/18023/attachments/1/translations>. Το μνημόνιο συμφωνίας ισχύει για εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

³⁰ Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα αποτελέσματα του πρώτου κύκλου παρακολούθησης του μνημονίου συμφωνίας για την παραποίηση/απομίμηση —συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης σύμφωνα με τους βασικούς δείκτες επιδόσεων και των αποτελεσμάτων έρευνας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών— παρέχονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Memorandum of Understanding on the sale of counterfeit goods via the internet» (Επισκόπηση της λειτουργίας του μνημονίου συμφωνίας για την πώληση εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης μέσω του διαδικτύου), SWD(2017)430, που επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση.

μερών και ότι θα γίνονται δεόντως σεβαστά τα δικαιώματα των καταναλωτών. Επιπλέον, θα προωθήσει την ευρεία συμμετοχή όλων των κλάδων και τομέων στις συμφωνίες αυτές.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παρακολούθηση των μνημονίων συμφωνίας αυτού του είδους θα πρέπει να βασίζεται σε βασικούς δείκτες επιδόσεων. Θα υποβάλλει σε τακτική βάση εκθέσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εν λόγω συμφωνιών, με σκοπό την εξεύρεση βέλτιστων πρακτικών, προσδιορίζοντας τομείς στους οποίους χωρεί μελλοντική βελτίωση και εκτιμώντας την ανάγκη λήψης νομοθετικών μέτρων σε επίπεδο ΕΕ.

Προστασία των αλυσίδων εφοδιασμού από επαπειλούμενες προσβολές ΔΔΙ

Ένας άλλος άξονας συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής, της βιομηχανίας και άλλων εταίρων επιδιώκει την προστασία των εφοδιαστικών αλυσίδων από απειλές παραποίησης/απομίμησης και άλλες προσβολές ΔΔΙ. Και εδώ, ωστόσο, οι προκλήσεις πολλαπλασιάζονται. Ένα εργαστήριο του 2015³¹ σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια και την ακεραιότητα της αλυσίδας εφοδιασμού στο πλαίσιο της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εταιρείες αντιμετωπίζουν όλο και πιο συχνά περιπτώσεις εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης (όπως, για παράδειγμα, απομιμητικά ηλεκτρονικά εξαρτήματα) τα οποία παρεισφρύνουν στις αλυσίδες εφοδιασμού τους. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι οι αλυσίδες εφοδιασμού γίνονται ολοένα και πιο πολύπλοκες, καθιστώντας συχνά δυσκολότερη για τις εταιρείες —ιδίως τις ΜΜΕ— την παρακολούθηση των προμηθευτών και των υποπρομηθευτών τους. Περαιτέρω, η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και το διαδίκτυο έχουν βοηθήσει τους παραβάτες να βελτιώσουν τις τεχνικές παραποίησης/απομίμησης και να διεισδύσουν σε νόμιμες αλυσίδες εφοδιασμού. Υπάρχουν βέλτιστες πρακτικές για τη διαφάνεια της αλυσίδας εφοδιασμού (διαχείριση κινδύνου, εταιρική κοινωνική ευθύνη). Ωστόσο, δεν χρησιμοποιούνται συστηματικά για τον εντοπισμό και την καταπολέμηση των προσβολών ΔΔΙ. Η έλλειψη δέουσας επιμέλειας αποδυναμώνει την ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού και επιτρέπει τη δυνατότητα παρείσφρησης εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης, που είναι επιζήμια για τις επιχειρήσεις και εκθέτουν τους πολίτες σε κινδύνους.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, υπάρχει επείγουσα ανάγκη για περαιτέρω έλεγχο των αλυσίδων εφοδιασμού με σκοπό την προστασία τους από εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη δοκιμή νέων εργαλείων και τη στήριξη της δημιουργίας και της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών.

Η ιχνηλασιμότητα των αγαθών είναι ακρογωνιαίος λίθος της ασφάλειας της αλυσίδας εφοδιασμού, της ασφάλειας των καταναλωτών και της ποιότητας των προϊόντων. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των δικαιούχων και των βασικών παραγόντων, όπως οι κυριότεροι οργανισμοί και πάροχοι λύσεων ασφαλείας, με σκοπό τη διευκόλυνση της διάδοσης των τεχνολογιών ιχνηλασιμότητας³² και τη στήριξη της ανάπτυξης νέων συστημάτων ιχνηλασιμότητας και εξακρίβωσης της γνησιότητας, όπως η **αλυσίδα μπλοκ (blockchain)**. Μέσω της καταγραφής περιουσιακών στοιχείων, συναλλαγών και συμμετεχόντων, αυτό το κοινόχρηστο ψηφιακό καθολικό παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για την προέλευση και το ιστορικό των προϊόντων, έτσι ώστε να διευκολύνεται η παρακολούθηση και η εξακρίβωση της γνησιότητάς τους. Ως εκ τούτου, λύσεις που

³¹ Βίντεο από το εν λόγω εργαστήριο είναι διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής στη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/growth/industry/intellectual-property/enforcement/index_en.htm.

³² Το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προέβη σε εκτενή καταγραφή των τεχνολογιών εξακρίβωσης της γνησιότητας και των συστημάτων παρακολούθησης και εντοπισμού. Τα αποτελέσματα της καταγραφής δημοσιεύτηκαν το 2016 και είναι διαθέσιμα στον εξής σύνδεσμο:

<http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC104204/kjna28400enn.pdf>

βασίζονται σε αλυσίδα μπλοκ καθιστούν δυνατή την ταχεία ανίχνευση εξαρτημάτων ή προϊόντων παραποίησης/απομίμησης τα οποία έχουν συμπεριληφθεί σε νόμιμες αλυσίδες εφοδιασμού, καθώς και την ενδεχόμενη εκτροπή εμπορευμάτων προς παράνομες αγορές³³. Ως μέρος του έργου #Blockchain4EU: αλυσίδες μπλοκ για βιομηχανικές μεταμορφώσεις, η Επιτροπή αναλύει τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι αλυσίδες μπλοκ για την ενίσχυση της διαφάνειας των αλυσίδων εφοδιασμού και την καλύτερη προστασία των ΔΔΙ. Από κοινού με το Παρατηρητήριο, η Επιτροπή θα χαρτογραφήσει και θα δοκιμάσει περαιτέρω (ιδίως μέσω της δράσης Blockathon) διάφορες δυνατές χρήσεις της αλυσίδας μπλοκ στην καταπολέμηση των εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και θα εντοπίσει ενδεχόμενους νομικούς και οικονομικούς φραγμούς στην υιοθέτησή της³⁴.

Επιπλέον, υπάρχουν επίσης περιθώρια για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και διάδοση των βέλτιστων πρακτικών. Θα πρέπει να επιστηθεί η προσοχή των κλάδων στην ανάγκη να προστατέψουν τις αλυσίδες εφοδιασμού τους και να ενθαρρυνθούν να λάβουν μέτρα καλύτερης προστασίας. Η **περαιτέρω συμπερίληψη της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας στις διαδικασίες πιστοποίησης** μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο στο πλαίσιο αυτό. Για παράδειγμα, στις 10 Μαΐου 2017, εγκρίθηκε ένα νέο πρότυπο ISO για τις βιώσιμες προμήθειες (ISO 20400), το οποίο είναι το πρώτο που περιλαμβάνει ρητή αναφορά σε μέτρα καταπολέμησης των προσβολών ΔΔΙ. Η Επιτροπή θα επιδιώξει τώρα την περαιτέρω προώθηση του προτύπου αυτού μέσω ενημερωτικών συναντήσεων σε εταιρείες³⁵ ή μεγαλύτερης κλίμακας εκδηλώσεις σχετικά με την επιβολή των ΔΔΙ³⁶.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης στενότερα τον τρόπο με τον οποίο η συμμόρφωση με πρότυπα προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας θα μπορούσε να ενταχθεί στο μέλλον στη διαδικασία απόκτησης **καθεστώτος «εγκεκριμένου οικονομικού φορέα»**³⁷. Η ιδέα του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα βασίζεται σε μια εταιρική σχέση των τελωνείων με τις επιχειρήσεις, του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων (ΠΟΤ). Το καθεστώς εγκεκριμένου οικονομικού φορέα χορηγείται από τις τελωνειακές αρχές και παρέχει στους οικονομικούς φορείς ορισμένα πλεονεκτήματα στο πλαίσιο των τελωνειακών διαδικασιών. Πρόσβαση σ' αυτό έχουν όλα τα μέρη της αλυσίδας εφοδιασμού τα οποία πληρούν ορισμένα ποιοτικά κριτήρια οριζόμενα στους ενωσιακούς τελωνειακούς κανόνες και τα οποία έχουν στενή συνεργασία με τις τελωνειακές αρχές με σκοπό την ασφάλεια και την ακεραιότητα της αλυσίδας εφοδιασμού. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης. Για να αυξηθεί η ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού, οι οικονομικοί φορείς ενθαρρύνονται να επιλέγουν αξιόπιστους εταίρους που διαθέτουν αποτελεσματικά συστήματα συμμόρφωσης, όπως καθεστώς εγκεκριμένου οικονομικού φορέα.

Τέλος, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην **κατάσταση των ΜΜΕ**, οι οποίες συχνά διαθέτουν ελάχιστα μέσα για τον έλεγχο των αλυσίδων εφοδιασμού τους. Το EUIPO θα ξεκινήσει ειδική μελέτη για το ζήτημα αυτό, με σκοπό την εξεύρεση βέλτιστων πρακτικών και συγκεκριμένων λύσεων.

³³ Υπό την προϋπόθεση, φυσικά, ότι οι λύσεις που βασίζονται σε αλυσίδες μπλοκ συνάδουν με την ισχύουσα νομοθεσία, ιδίως σε ό,τι αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

³⁴ Η Επιτροπή θα δημιουργήσει επίσης ένα «Παρατηρητήριο και φόρουμ της ΕΕ για τις αλυσίδες μπλοκ», από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

³⁵ Για παράδειγμα, με υπηρεσίες παροχής υποστήριξης (Helpdesk) ως προς τα ΔΔΙ.

³⁶ Το πρότυπο ISO 20400 εξετάστηκε στη σύνοδο κορυφής για την επιβολή των ΔΔΙ, η οποία έλαβε χώρα στο Βερολίνο στις 23 Ιουνίου 2017.

³⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-security/authorised-economic-operator-aeo_en

Η Επιτροπή καλεί τους οικείους κλάδους να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα δέουσας επιμέλειας για την καταπολέμηση των προσβολών ΔΔΙ. Με σκοπό τη στήριξη των οικείων κλάδων στις προσπάθειες αυτές και την προώθηση βέλτιστων πρακτικών, θα προβεί στις εξής ενέργειες:

- θα συνεργαστεί περαιτέρω με τα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό τη βελτίωση και επέκταση των οικειοθελών συμφωνιών για την καταπολέμηση των προσβολών ΔΔΙ. Θα εργαστεί με στόχο την προώθηση ειδικών μνημονίων συμφωνίας στα οποία θα συμμετέχουν δικαιούχοι, διαδικτυακές πλατφόρμες, διαφημιστικές εταιρείες, εταιρείες μεταφοράς εμπορευμάτων και πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών·
- θα συνεχίσει να παρακολουθεί τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των εν λόγω μνημονίων συμφωνίας και να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματά τους·
- θα προωθήσει περαιτέρω τη δέουσα επιμέλεια στις αλυσίδες εφοδιασμού, θα διερευνήσει το δυναμικό νέων τεχνολογιών όπως η αλυσίδα μπλοκ, και θα ενθαρρύνει τη χρήση υφιστάμενων διαδικασιών διαπίστευσης για την ανάπτυξη προγραμμάτων συμμόρφωσης με τα ΔΔΙ.

IV. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΒΟΛΩΝ ΔΔΙ ΜΕΣΩ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Υπάρχει σήμερα πληθώρα πληροφοριών σχετικά με την αξία και τον αντίκτυπο των εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και των πειρατικών εμπορευμάτων³⁸, την καταγωγή των εγκληματικών οργανώσεων και τις διαδρομές που χρησιμοποιούν για να διοχετεύουν τα εν λόγω εμπορεύματα στην ΕΕ³⁹. Χάρη σε μια τεράστια προσπάθεια συλλογής δεδομένων⁴⁰, έχουν εντοπιστεί οι τομείς που πλήττονται περισσότερο, έχουν καταστεί γνωστές οι διαδρομές, υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία. Είναι λοιπόν καιρός να ενώσουμε τις δυνάμεις μας στην ΕΕ και να εντείνουμε τη μάχη κατά των προσβολών ΔΔΙ στα σύνορά μας και πέρα από αυτά.

Με σκοπό να βελτιωθεί ο σεβασμός των ΔΔΙ εντός της ΕΕ, η Επιτροπή θα επιδιώξει την **ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ όλων των αρμόδιων αρχών**. Πρώτα, θα εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο οι οικονομικοί φορείς και οι φορείς εποπτείας του εμπορίου, σε συνεργασία με τις αρχές προστασίας του καταναλωτή, μπορούν να συμμετάσχουν σε μεγαλύτερο βαθμό στην καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας. Σε ορισμένα κράτη μέλη αυτό συμβαίνει ήδη. Σε άλλα, όχι. Βάσει των υφιστάμενων βέλτιστων πρακτικών σε ορισμένους τομείς και σε ορισμένα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα συζητήσει με τα κράτη μέλη τον τρόπο διασφάλισης της κατάλληλης συμμετοχής όλων των αρμόδιων

³⁸ Βλ. Ευρωπαϊκό-EUIPO, «Situation Report on Counterfeiting and Piracy in the European Union» («Εκθεση σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση όσον αφορά την παραποίηση/απομίμηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση»), 2017, σύνδεσμος:

https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/Situation%20Report%20EUIPO-Europol_en.pdf.

³⁹ Βλ. ΟΟΣΑ/EUIPO, «Mapping the Real Routes of Trade in Fake Goods» («Χαρτογράφηση των πραγματικών διαδρομών του εμπορίου πλαστών προϊόντων»), Ιούνιος 2017, σύνδεσμος:

https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/Mapping_the_Real_Routes_of_Trade_in_Fake_Goods_en.pdf.

⁴⁰ Περισσότερες εκδόσεις επί ειδικών θεμάτων που αφορούν ΔΔΙ και προσβολές είναι διαθέσιμες στην αρχική σελίδα του Παρατηρητηρίου: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>

αρχών. Για παράδειγμα, η Επιτροπή θα συνεχίσει να ενθαρρύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών στον αγροδιατροφικό τομέα για τον έλεγχο και την επιβολή ιδίως δικαιωμάτων γεωγραφικών ενδείξεων, συμπεριλαμβανομένης της συνέχισης του προγράμματος ελέγχου ως προς τις δομές ελέγχου των κρατών μελών.

Επίσης, από κοινού με το EUIPO και την Ευρωπόλ, η Επιτροπή θα χαρτογραφήσει τις διάφορες βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης, με σκοπό να εντοπιστούν ελλείψεις δεδομένων και τρόποι βελτίωσης της κοινής χρήσης δεδομένων μεταξύ των οικείων αρχών.

Από κοινού με το EUIPO και βάσει των συλλεχθέντων στοιχείων και δεδομένων, η Επιτροπή θα επιδιώξει επίσης να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για την **περαιτέρω ευαισθητοποίηση του κοινού** σχετικά με τον ρόλο της διανοητικής ιδιοκτησίας και των αρνητικών επιπτώσεων των προσβολών ΔΔΙ.

Με σκοπό την **καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στα σύνορα της Ένωσης**, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει βοήθεια στα κράτη μέλη στον τομέα της **τελωνειακής επιβολής**. Επί του παρόντος αξιολογεί την απόδοση του σχεδίου δράσης των τελωνείων της ΕΕ κατά των παραβιάσεων των ΔΔΙ κατά την περίοδο 2013-2017⁴¹. Θα υποβάλει σχετική έκθεση το 2017 και θα προβεί στα απαραίτητα επόμενα βήματα, που εστιάζονται στις ακόλουθες προτεραιότητες:

- εξασφάλιση ομοιογενούς εφαρμογής της νομοθεσίας επιβολής των ΔΔΙ στα σύνορα σε όλη την ΕΕ·
- ενίσχυση της τελωνειακής συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών με τις αστυνομικές αρχές και τις άλλες αρχές επιβολής του νόμου·
- ανάπτυξη εργαλείων διαχείρισης κινδύνου για την επιβολή των ΔΔΙ.

Περαιτέρω, η Επιτροπή υπενθυμίζει την υποχρέωση των κρατών μελών να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο τους νέους ενωσιακούς κανόνες που περιέχονται στην οδηγία περί σημάτων, συμπεριλαμβανομένου του καθεστώτος για τις δημόσιες αρχές. Οι κανόνες αυτοί αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στη διακοπή της ροής εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται υπό διαμετακόμιση⁴².

Τα εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης συνήθως δεν συμμορφώνονται με την ενωσιακή νομοθεσία για τα προϊόντα και ενδέχεται να αποτελούν κίνδυνο για την ασφάλεια των καταναλωτών. Δεδομένου ότι η παρούσα ανακοίνωση επικεντρώνεται στην καλύτερη επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας για τα ΔΔΙ, το ζήτημα της επιβολής των άλλων ενωσιακών νομοθετημάτων σχετικά με τα προϊόντα θα εξεταστεί στο πλαίσιο της επικείμενης «δέσμης μέτρων για τα προϊόντα», όπως ανακοινώθηκε στη στρατηγική για την ενιαία αγορά.

Η Επιτροπή θα προβεί στις παρακάτω ενέργειες:

- **μαζί με το EUIPO, θα εξασφαλίσει ότι οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου στην ΕΕ έχουν τα μέσα να συνεργαστούν για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας, μεταξύ άλλων μέσω της βελτίωσης της εποπτείας της αγοράς·**
- **μαζί με το EUIPO, θα ενισχύσει τις προσπάθειες για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με τις προσβολές των ΔΔΙ·**

⁴¹ Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με το σχέδιο δράσης των τελωνείων της ΕΕ κατά των παραβιάσεων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (ΔΠΙ) (ΕΕ C 80 της 19.3.2013, σ. 1).

⁴² Βλ. οδηγία (ΕΕ) 2015/2436 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2015, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ L 336 της 23.12.2015, σ. 1).

– θα προσφέρει περισσότερο στοχευμένη βοήθεια προς τις εθνικές τελωνειακές αρχές, με βάση τα αποτελέσματα του τρέχοντος σχεδίου δράσης των τελωνείων, και θα συνεργαστεί με το Συμβούλιο για την εκπόνηση ενός νέου σχεδίου δράσης για τα τελωνεία το 2018.

V. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΒΟΛΩΝ ΔΔΙ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία είναι κατά κύριο λόγο παγκόσμια προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα μέτρα που λαμβάνονται εντός της ΕΕ θα πρέπει να συνοδεύονται από διεθνείς προσπάθειες πρόληψης των προσβολών ΔΔΙ σε όλα τα στάδια των διεθνών αλυσίδων εφοδιασμού.

Η Επιτροπή προωθεί την προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την επιβολή των ΔΔΙ σε παγκόσμιο επίπεδο: σε διμερές επίπεδο, σε εμπορικές συμφωνίες και διαλόγους σχετικά με τα ΔΔΙ με βασικούς εμπορικούς εταίρους, και σε πολυμερές επίπεδο, σε διεθνείς οργανισμούς όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO), ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΥ), το συμβούλιο δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPS) του ΠΟΕ και ο ΟΟΣΑ, καθώς και σε αρμόδια όργανα όπως ο ICANN⁴³. Στόχος είναι η ενίσχυση και η τυποποίηση της επιβολής των ΔΔΙ σε διεθνές επίπεδο και η ευαισθητοποίηση σχετικά με τη βλάβη που προκαλούν η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία.

Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με το EUIPO, δρομολογεί τρία **προγράμματα τεχνικής συνεργασίας για τη διανοητική ιδιοκτησία** («IP Key») με την Κίνα, τη Νοτιοανατολική Ασία και τη Λατινική Αμερική αντίστοιχα. Αυτό γίνεται σε συνέχεια της θετικής εμπειρίας από προηγούμενα προγράμματα συνεργασίας με την Κίνα και τον Σύνδεσμο κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN). Ο προϋπολογισμός των τριών αυτών προγραμμάτων θα ανέλθει συνολικά σε 20 εκ. EUR μεταξύ του 2017 και του 2020. Τα προγράμματα θα στηρίζουν την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού συστήματος προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας στις συμμετέχουσες χώρες βάσει των ορθών πρακτικών της ΕΕ, και θα βοηθήσουν τις επιχειρήσεις της ΕΕ να προστατεύουν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας τους στις εν λόγω αγορές.

Ως μέρος της στρατηγικής για την προστασία και την επιβολή των ΔΔΙ σε τρίτες χώρες⁴⁴, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει επικαιροποιημένη **έκθεση για την προστασία και την επιβολή των ΔΔΙ σε τρίτες χώρες**. Η έκθεση θα περιέχει κατάλογο νέων χωρών προτεραιότητας. Η Επιτροπή θα εντείνει τις δραστηριότητές της στις χώρες προτεραιότητας και θα εστιάσει τους πόρους της στους προσδιορισθέντες τομείς που εμπνέουν ανησυχία, συμπεριλαμβανομένων των ζωνών ελεύθερων συναλλαγών και των γεωγραφικών ενδείξεων.

Η Επιτροπή —σε συνεργασία με το EUIPO— θα δημιουργήσει **κατάλογο επιτήρησης αγορών ΔΔΙ**. Ο κατάλογος αυτός θα προσδιορίζει τις διαδικτυακές και υλικές αγορές εκτός της ΕΕ για τις οποίες αναφέρεται ότι πραγματοποιούν ή διευκολύνουν σημαντικό αριθμό προσβολών ΔΔΙ, ιδίως πειρατεία και παραποίηση/απομίμηση, που αφορούν τους καταναλωτές της ΕΕ. Το τελικό αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας θα είναι ένας κατάλογος με τις περισσότερο προβληματικές αγορές, με περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών τους. Οι αναγκαίες πληροφορίες και διασφαλίσεις ως προς το περιεχόμενο και τον σκοπό του καταλόγου θα παρασχεθούν από την Επιτροπή. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί επίσης τα

⁴³ Internet Corporation for Assigned Names and Numbers – ICANN (Οργανισμός του διαδικτύου για την εκχώρηση ονομάτων και αριθμών).

⁴⁴ <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/documents/11370/0/Report+on+the+protection+and+enforcement+of+intellectual+property+rights+in+third+countries>

μέτρα και τις δράσεις που λαμβάνονται από τις τοπικές αρχές σε σχέση με τις αγορές που περιέχονται στον κατάλογο, καθώς και τα μέτρα και τις δράσεις στα οποία προχωρούν οι φορείς εκμετάλλευσης και οι ιδιοκτήτες των αγορών για την περιστολή των προσβολών ΔΔΙ.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα ξεκινήσει δημόσια διαβούλευση για να συγκεντρώσει πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω αγορές. Τα δεδομένα που θα επαληθευτούν με τη βοήθεια του Παρατηρητηρίου θα χρησιμοποιηθούν για να επιλεγούν οι αγορές που θα συμπεριληφθούν στον κατάλογο. Ο πρώτος κατάλογος επιτήρησης αγορών ΔΔΙ θα δημοσιευτεί κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018 και θα ενημερώνεται τακτικά.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης να προωθεί τη χρήση διαδικτυακών πληροφοριών για την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος ταχείας πληροφόρησης για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης (ACRIS), όπου συλλέγονται πληροφορίες για υποθέσεις προσβολής ΔΔΙ που επηρεάζουν εταιρείες της ΕΕ σε χώρες εκτός ΕΕ. Με σκοπό να καταστούν οι διαδικτυακές πληροφορίες περισσότερο προσβάσιμες και φιλικές προς τον χρήστη, η Επιτροπή σκοπεύει να δημιουργήσει μια δικτυακή πύλη που θα συγκεντρώνει τα σημεία πρόσβασης προς τους ιστότοπους και τις βάσεις δεδομένων της που σχετίζονται με τη διανοητική ιδιοκτησία.

Με σκοπό την ενίσχυση της καταπολέμησης των προσβολών ΔΔΙ σε τρίτες χώρες, η Επιτροπή:

- θα δημοσιεύσει, το πρώτο τρίμηνο του 2018, μια νέα έκθεση για την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε τρίτες χώρες, εισάγοντας νέους τομείς (π.χ. ζώνες ελεύθερων συναλλαγών, γεωγραφικές ενδείξεις)·
- θα δημιουργήσει, το δεύτερο εξάμηνο του 2018, κατάλογο επιτήρησης αγορών ΔΔΙ, ο οποίος θα προσδιορίζει τις διαδικτυακές και τις υλικές αγορές που πραγματοποιούν ή διευκολύνουν σημαντικό αριθμό προσβολών ΔΔΙ·
- θα υλοποιήσει, βάσει ετήσιων προγραμμάτων εργασίας, προγράμματα τεχνικής συνεργασίας (προγράμματα «IP Key») με την Κίνα, τη Νοτιοανατολική Ασία και τη Λατινική Αμερική.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η παρούσα ανακοίνωση καθορίζει μια ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων και δράσεων που αποσκοπούν στη διασφάλιση μιας συντονισμένης και αποτελεσματικής προσέγγισης σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της καταπολέμησης των προσβολών ΔΔΙ. Προκειμένου να διασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή προβολή, η Επιτροπή συνεργάζεται με το EUIPO ώστε να καταστούν οι πληροφορίες για όλα τα μέτρα και τις δράσεις διαθέσιμες μέσω ενιαίας δικτυακής πύλης.

Το μέγεθος της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας, καθώς και οι επιπτώσεις τους στην κοινωνία μας, απαιτούν μια αποτελεσματική αντίδραση για την επιβολή της νομοθεσίας, η οποία θα συμπεριλαμβάνει γρήγορη και συντονισμένη παρέμβαση πολλών φορέων, δημοσίων και ιδιωτικών, οι οποίοι θα ενεργούν σε κάθε επίπεδο, από το τοπικό μέχρι το παγκόσμιο.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ενθαρρύνει όλα τα μέρη να υλοποιήσουν τις κατευθυντήριες γραμμές, συστάσεις και δράσεις που περιέχονται στην παρούσα ανακοίνωση. Θα παρακολουθεί την πρόοδο που σημειώνεται και, στη βάση αυτή, θα αξιολογεί την ανάγκη για περαιτέρω ενέργειες.

Συνοπτική παρουσίαση των κύριων δράσεων

ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΙΣ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
1. ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΟ ΚΑΙ ΠΙΟ ΠΡΟΒΛΕΨΙΜΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΣΤΗΝ ΕΕ		
Καθοδήγηση σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή βασικών διατάξεων της οδηγίας σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΟΕΔΔΙ).	Επιτροπή	Ολοκληρώθηκε
Συνεργασία με εθνικούς εμπειρογνώμονες και δικαστές για περαιτέρω, περισσότερο στοχευμένες κατευθυντήριες γραμμές με βάση βέλτιστες πρακτικές	Επιτροπή/Κράτη μέλη/Παρατηρητήριο	Έως το 2019
Ανάρτηση των ως άνω κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστων πρακτικών στο διαδίκτυο, μεταξύ άλλων και στη δικτυακή πύλη «Η Ευρώπη σου».	Επιτροπή/Παρατηρητήριο	Έως το 2019
Ενθάρρυνση: – της εξειδίκευσης των δικαστών σε ζητήματα ΔΔΙ και επιβολής ΔΔΙ· – της συστηματικής δημοσίευσης των αποφάσεων που εκδίδονται σε υποθέσεις επιβολής ΔΔΙ.	Κράτη μέλη	–
Διευκόλυνση της διάδοσης της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών σε διαφορές ΔΔΙ, συμπεριλαμβανομένης της χαρτογράφησης των υφιστάμενων εργαλείων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών και της εξέτασης του ενδεχόμενου σύστασης κέντρου διαμεσολάβησης στο EUIPO.	Επιτροπή/EUIPO	Έως το 2019
2. ΕΝΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΒΟΛΩΝ ΔΔΙ		

Βελτίωση και επέκταση των οικειοθελών συμφωνιών για την καταπολέμηση των προσβολών ΔΔΙ, ιδίως με ειδικά μνημόνια συμφωνίας στα οποία θα συμμετέχουν δικαιούχοι, διαδικτυακές πλατφόρμες, διαφημιστικές εταιρείες, εταιρείες μεταφοράς εμπορευμάτων και πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών.	Επιτροπή/Βιομηχανία	Έως το 2019
Προώθηση των εν λόγω μνημονίων συμφωνίας· παρακολούθηση της λειτουργίας και της αποδοτικότητάς τους και υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματά τους	Επιτροπή/Παρατηρητήριο	Έως το 2019
Προώθηση της δέουσας επιμέλειας στις αλυσίδες εφοδιασμού για την καταπολέμηση προσβολών ΔΔΙ, διερεύνηση του δυναμικού νέων τεχνολογιών όπως η αλυσίδα μπλοκ και ενθάρρυνση της χρήσης υφιστάμενων διαδικασιών διαπίστευσης για την ανάπτυξη προγραμμάτων συμμόρφωσης με τα ΔΔΙ.	Επιτροπή/Κράτη μέλη/EUIPO/Παρατηρητήριο	Έως το 2019
3. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΒΟΛΩΝ ΔΔΙ ΜΕΣΩ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ		
Ενίσχυση των προσπαθειών και ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με τις προσβολές των ΔΔΙ.	EUIPO	Έως το 2019
Παροχή περισσότερο στοχευμένης βοήθειας προς τις εθνικές τελωνειακές αρχές, με βάση τα αποτελέσματα του τρέχοντος σχεδίου δράσης των τελωνείων, και συνεργασία με το Συμβούλιο για την εκπόνηση ενός νέου σχεδίου δράσης για τα τελωνεία.	Επιτροπή/Συμβούλιο	2018
4. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΒΟΛΩΝ ΔΔΙ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ		
Δημοσίευση νέας έκθεσης για την προστασία και την επιβολή των	Επιτροπή	Πρώτο εξάμηνο του 2018

δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε τρίτες χώρες, με την εισαγωγή νέων τομέων εστίασης (π.χ. ζώνες ελεύθερων συναλλαγών, γεωγραφικές ενδείξεις)		
Δημιουργία καταλόγου επιτήρησης αγορών ΔΔΙ, ο οποίος θα προσδιορίζει τις διαδικτυακές και τις υλικές αγορές που πραγματοποιούν ή διευκολύνουν σημαντικό αριθμό προσβολών ΔΔΙ.	Επιτροπή	2018
Υλοποίηση, βάσει ετήσιων προγραμμάτων εργασίας, προγραμμάτων τεχνικής συνεργασίας (προγράμματα «IP Key») με την Κίνα, τη Νοτιοανατολική Ασία και τη Λατινική Αμερική	Επιτροπή/Παρατηρητήριο	2018-2019